

עין משפט
גד מצוה

בט א מיי פֿ״ב מהל' אסורי ציאה הי״ע סמג לאוין קח טוש״ע:
הה״ע סימן טו סעי' ט:
ל ב מיי וסמג וטוש״ע שם:

לא ג מיי פֿ״א מהל' יבוס הל' טו סמג עשין לא טוש״ע אה״ע סימן קסח סעיף א':
ל ב ד מיי שם פֿ״ב הל' ג ד סמג עשין שם טוש״ע שם סי' קסו ס"ו:
ל ב ה מיי פֿ״ב מהלכות שגגות הלכה א':

תוספות ישנים

איפוך אה דספרא היא להחמיר ויתר שלא במקום מלוא ועוד דלגלות ערותה דמשמע קרא סמין אעליה דהוי לשון יבוס שהוא במקום מלוא וא"כ ים לנו דמקום מלוא היא אסורה וצרתה מותרת. וקרא אשה אל אחותה לא תקח דמשמע שחיבה אסורות נוקטם שלא במקום מלוא. א"כ לא יאמר עליה. מסבירא כי פרישין מרשיה דקרא לנפיה דכתיב ואשה אל אחותה לא תקח דמשמע שחיבה אסורות. וכתב לגלות ערותה דמשמע עריות דוקא ודאי משנין מסבירא במקום מלוא היא אסורה ולצרתה מותרת שלא במקום מלוא שחיוב אסורות וא"כ כשלאמר עליה בלא להדס דבר שאין לנו למר מסבירא והיינו במקום מלוא שחיוב אסורות שלא במקום מלוא היא אסורה ולצרתה מותרת:
לצירור מתיק ליה רבי לברי' שמעון. וא"ת כיון דר' לא מפיק לרות מלצור דר' ומופיק ליה לצרת ערוה דיוקא לברי' שמעון א"כ אחריה שמעון עונש מנין דה"י אמרין לעיל (דף ג.) וקאמר ח"ל ונכתרו וא"כ דליכא רק אחריה דא"כ לא לפטור מחלילה דברי' לא לפטור מחלילה דחייבי לאוין חוללות. וי"ל דכיון דמפיק מלצור שום לרות דקאמר לצור בר' שמעון א"כ מיירי צרת ערוה דיוקא עמיתה בכל לרות נמי יש לנו להחשיבן ערוה לביות בכלל כרת דכתיב כי כל איש אשר יעשה מכל החטבות האלה ונכרתו: (א) ועי"ל שאני האם דציאה ראשונה לא שרא רק על ידי דמית הללו אבל הכא דציאה ראשונה הימה צהית גמור א"כ לא לזא הכתוב ליקחנה ולהוציאה מיד לאחר ציאה:

ח:

חמש עשרה נשים פרק ראשון יבמות

למישרי צרה שלא במקום מצוה. וא"ת להנהו שינויי דלעיל דמזכירי קרא לערוה גופה מנא להו למישרי צרה שלא במקום מלוא וי"ל דנפקא להו מהיכא דנפקא ליה לרבי: **מאי** ולקחה בו'. מנינו למימר דמייתורא דה"א דרשי' תרין ליקוחין כדדרשינן בפ"ב

דקדושין (דף מה). ושלח ושלחה מלמד שהשליח עושה שליח אבל בקונט' פי' דולקחה משמע דנפלו לו שתיס ואמר רחמנא ולקחה לאחת ולא לשתיהן וליכא להקשות לפירושו דלמא להא גופא אינטריך לשנפלו לו שתי יבמות מצית אחד שלא ייבס אלא אחת מנא ליה למידרש כל היכא דאיכא תרין לקוחין כו' דהא דרשינן לה צהחולץ (לקמן דף מד). מאת בית אחיו בית אחד הוא צונה ואינו צונה שתי בתיס וא"מ ודלמא אחא קרא למימר שייבס הצרה ולא הערוה ולמ"ד ערוה (א) לא צריכא קרא ניחא:

כל היבא דאיבא תרין לקוחין בו'. וא"ת חייבי עשה נמי ליסתרי לצרה דליכא למימר דאי בעי האי נסיב ואי בעי האי נסיב ועוד תימה דהשתא ליכא צרתם צונה שתי בתיס תיבטי חלילה כמו חייבי עשה דמרגינן להו מיבמתו צפרק שני (לקמן ב.) וי"ל דחייבי עשה דאיתרבו לחלילה ואית צהו ויקה קנת הוו בכלל ולקחה וא"כ צרת ערוה ע"כ לא צעיא חלילה דאי צעיא הוי בכלל ולקחה ועוד ולקחה משמע לשון תפיסת קידושין הלכך חייבי עשה דתפסי צהו קדושין הוו בכלל ולקחה: **מלמד** שמגרשה בגט ומחזירה. צפרק החולץ (לקמן דף לט). אמרינן דאינטריך דס"ד מלוא דרמנא רחמנא עליה עבדה השתא מיקום עליה צאיסור אשת אח ותימה דמשמע דלציאה שניה לא תריך קרא להמיר ואמאי והא מלוא דרמנא רחמנא עליה עבדה מציאה ראשונה דהא ציאה שניה לא דמיא חייבי לאוין כדאמר צפרק שני (לקמן ב.) ושם וי"ל דציאה שניה לא צריכא קרא דסבירא הוי דלא אמר רחמנא יבא עליה לגרשה אחר ציאה ראשונה ומ"מ ציאה שניה לא דמיא חייבי לאוין דרשות היא וליכא עשה אלא ציאה ראשונה א': **ויבמה** בע"ב ברחה. הכא משמע דמה"א דריש לה ותימה דצפ"ק דקידושין (דף יד. וס) משמע דדריש מה"א ציאה גומר צה ואין כו' דפריך התם והא מיבעי ליה ויבמה על כרחה א"כ לימא קרא ויבס וי"ל דהתם הכי ״פרץ א"כ דלציאה גומרת צה גרידא אחא נימא קרא ויבס ״וכענין זה יש לקמן צפרק אלמנה (דף סח. וס) א"כ

לימא קרא והיא צקדשים לא תאכל ״ וקשה לקמן בפ"ב (דף יט:) דרשינן מיבמה עדיין יצומין הראשונים עליה וא"ר יצחק דדרשינן הני תלתא דרשות מיבס ויבס ובעינן זה צריש האיש מוקדש (קדושין דף מה). דריש שלשה דרשות מושלמה שלח ושלח ושלחה: **אין** חייבין אלא ע"ב דבר שזודוגו ברה. למעוטי חייבי לאוין ועל שגגתו חטאת למעוטי פסח ומילה דלית צהו חטאת כדתנן בפ"ק דכריתות (דף ג.) ולא צעדות כוכבים אלא על דבר שזודוגו כרת למעוטי מגפך ושגגתו חטאת למעוטי דבר שאין צו מעשה:

^[מה]

פרק ראשון יבמות

מאי עמא. כלומר היכי מידרשא הימר מהכא: **במקום עליה הוא**. דכתיב לצרוי^(א) למיכר צרה ולא במקום אחר: **אימא ערוה גופה שלא במקום מלוא שספרי**. מדכתיב עליה דקאי נמי אאחות אשה: **כל שצחייה**. אשתך לא תשא את אחותה: **פרי קראי כחיצי**. מעיקרא כתיב לצרור דמשמע לא היא ולא

צרתה והדר כתיב לגלות ערותה דמשמע חדא הוא דאסירא: **במקום מלוא שסוין** אסורין. דכתיב עליה דמשמע במקום עליה: **ואיפוך אנה** **במקום מלוא היא אסורה** וצרתה **מוסרם**. דהא עליה אלגלות ערותה סמין דמשמע חדא למדרש הכי במקום עליה הוא דלא אסיר לן אלא חדא וקרא דלצרוי אשלא במקום מלוא: **א"כ לא יאמר עליה**. דבלא עליה נמי כי קשו לן קראי אהדדי משנינן להו מסבירא הכי היתירא למנאין ואיסורא שלא במקום מלוא הלכך עליה לחדושי אחא למדרשה אלצרוי ולמיסר צרה במקום מלוא כערוה: **ממאי דהאי עליה לאיסורא**. אצרה ולא לערוה דלמא למישרי תרווייהו במקום מלוא אחא והכי משמע ואשה אל אחותה לא תקח לצרוי לא היא ולא צרה ואם עליה דמקום מלוא היא אפי' צחייה יתקיים (כמו) יבמה יבא עליה^(א) דייבוס: **לנדר** שמעון. צפרק ד' אחיס (לקמן דף כח.): ג' אחין שנים מהם נשואין שמי אחיות או אשה וצתה ומתו ונפלו לפני השלישי הכי אלו חוללות ולא מתייבמין^(א) לפי ששתיהן זקוקות לו מקדושי שני אחיו וזיקה הוי כקצת קדושין ואי מייבס חדא מנייהו קנסיב אחות זקוקתו צחייה וזקוקתו הויא כאשתו אבל חלילה צעיא דלא אליס למיהוי כאחות אשה ממש להפטור בלא כלום ותניא צבצימא רבי שמעון פוטר צשתיהן מן החלילה ומן הייבוס וליף טעמא מלצרוי צשעו שנעשו צרות זו לזו כגון הכא דנעשו האחיות צרות זו לזו צזיקה לא יחא לך ליקוחין אפילו צאחת מהן: **א"כ**. דהאי ולקחה לגופיה הוא דאחא נימא קרא ולקח מאי ולקחה דמשמע דשמיס נפלו לו מנאיו ואמר רחמנא ולקחה לאחת ולא לשתיהן אי קרינא ולקחה בכל חדא מנייהו שריין כל חדא מנייהו ואי לא קרינן ולקחה בכל חדא מנייהו כגון שהאחת ערוה תרווייהו אסורין. וצרות צרותיהן נמי מהכא נפקא דמשנפלה לו צרת ערוה מנאיו הראשון ונדחית הערוה ממנו נאסרה עליו עולמית משום אשת אח וכשנתייבמה לאחיו השני ולו אשה אחרת ומת וצורה ונפלה לפני זה לא קרינא צה צזו שגאסרה עליו ולקחה הלכך תרווייהו אסורין וכן לעולם:

מלמד שמגרשה בגט ומחזירה. לאחר שנשאה נעשית כאשתו ואם רצה לגרשה מגרשה בגט ואינה צריכה חלילה: **ומחזירה**. אם רצה להחזיר ולא אמרינן מלוא רמנא רחמנא עליה ועבדה ומהשתא מיקום עליה צאיסור אשת אח. להכי כתיב ולקחה לו לאשה לכיון שלקחה נעשית כאשתו לכל דבר: **צעל כרחה**. שאם צא עליה יבס אפילו צעל כרחה קנאה יורשה ומטמא לה ולכל דבר היא אשתו צהך ציאה: **אין חייבין בית דין**. להציא פר על העלם דבר: ולא

מסורת הש"ס

(א) היכא כתיבא. יעב"ך.
(ב) כתובות פב: לקמן יט:
ג. ז"ל לדעתך,
לנ.,
(א) ז"ל לדעתך,
(ד) הוריות ח. ע"ש,
(ה) נויקרא יח.,
(ו) נדברים כה.,
(ז) ז"ל פירושיו,
(ח) וכן פרש"י שם בקידושין להדיא והוכיח פירוש זה מברייתא דבמות (ט) ס"א ועוד קשה,
נד.

תורה אור השלם

1. וְאִשָּׁה אֶל אַחֹתָהּ לֹא תִקַּח לְצִרָרִי לְגִלּוּת עֲרֻתָּהּ עֲלֶיהָ בְּחַיֶּיהָ:

וַיִּקְרָא יי' ייח' וַיֹּאמֶר אֶחָד מֵהֶם וְבֵן אֵין לוֹ לֹא תִהְיֶה אִשְׁתּוֹ הַזֹּאת הַחוּצָה לְאִשׁוֹ וְךָ יִקְבְּהָ בָבֹא עֲלֶיהָ וְלִקְחָהּ לוֹ לְאִשָּׁה וַיִּבְרָמָהּ:

^[דרבם כה ה]

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה מאי וכו' ולמ"ד ערוה גופה לא צריכא:

מוסף רש"י

שמגרשה תרי מיני ומחזירה. תרי מיני אשמעינן, מגרשה בגט ואינה חלילה, ואשמעינן שאם רצה להחזירה ממזירה כשאר אשה (כתובות פב. ובעי"ז קטן ב. דס.). אין חייבין ב"ד. קרינן, אלא על דבר שזודוגו כרת ושגגתו חטאת. ואם הורו דבר שחיבי אשם ודאי פטורין, דכתיב בלשם ודאי ואם נפס אחת וכו"ד אין הם בכלל נפש אחת, ועוד דכאשמות אין צהם דין העלם דבר, דחייבין אשם ודאי על המוד כשזוגג (תוריות ת.). וכן המשיח. אין מציא פר אלא על העלם דבר שזודוגו כרת ושגגתו חטאת, אבל במקום אשם ודאי חייב להציא אשם דין העלם בכלל נפש אחת, ולהכי השוה לצור דאין מציא פר במקום אשם, אבל אשם יציא, כדתנן (טו טו.) אשם ודאי הנשיא המשיח והיחיד חייבין וכו"ד פטורין (טו טו).

^{[נ.].}